

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2023-2026

Borki, marzec 2023 r.

WSTĘP

Niniejszy Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Borki w latach ubiegłych. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023-2026 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych. Osłabienie rodziny zarówno w sferze materialno-bytowej, jak i w sferze więzi rodzinnych wymaga podjęcia stosownych kroków ze strony państwa, aby zrehabilitować, przywrócić zdolność do prawidłowego funkcjonowania rodziny w społeczeństwie. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami osób. W związku z tym Gmina od lat prowadzi działania pomocowe dla rodzin z dysfunkcjami. Rosnące zagrożenia wywierają jednak potrzebę tworzenia programu wspierania rodziny, która to stanowi podstawowe środowisko życia i wychowania młodego pokolenia. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, służba zdrowia, policja). Program powstał w oparciu o diagnozę problemów rodzin z terenu gminy Borki, przeżywających trudności opiekuńcze i wychowawcze. Diagnoza opracowana była m.in. na podstawie danych pochodzących ze źródeł: GOPS w Borkach

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r.

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

Uwarunkowania prawne podejmowanych działań.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii
8. Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci
9. Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych
10. Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionych do alimentów
11. Ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny
12. Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r.
15. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
16. Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 14 października 2018r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i domu” na lata 2019-2023 (MP z 2018r. poz. 1007)

CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Cel główny programu

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży.

Cele szczegółowe:

1) Diagnozowanie środowisk rodzinnych w tym:

- Rozpoznanie- analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyny kryzysu oraz problemów opiekuńczo-wychowawczych.

2) Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

- Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej z pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych, wychowawczych, świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego;
- Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników GOPS w Borkach;
- Świadczenie pomocy w postaci posiłku w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019- 2023. Pośredniczenie w przekazywaniu żywności rodzinom najuboższym w ramach „Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2023;
- Udzielenie dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych ubóstwem stypendiów i zasiłków szkolnych;
- Zapewnienie rodzinom wsparcia i pomocy asystenta;
- Zapewnienie środków w zakresie ponoszenia kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej;
- Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci i rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie Gminy Borki;

3) Podjęmowanie działań interdyscyplinarnych w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym:

- Działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zapewniające pomoc, a tym samym poczucie stabilności rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin w których występuje problem przemocy domowej;

- Działania profilaktyczne i edukacyjne na rzecz dzieci podejmowane przez placówki oświatowe oraz inne instytucje i organizację;
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jako organ pomocowy działający w ramach profilaktyki i wspierania rodzin borykających się z kryzysem spowodowanym uzależnieniem;
 - Opracowanie i wdrażanie projektów, i programów na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
 - Kontynuowanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem;
 - Umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych.
- 4) Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży i minimalizowanie ich występowania.
- Zapewnienie i współorganizowanie dzieciom i młodzieży wypoczynku w czasie wolnym zajęć szkolnych: ferie, wakacje, organizacja wycieczek;
 - Rozwijanie u dzieci cech empatii, współczucia wobec innych ludzi poprzez wyjazdy np. zbieranie plastikowych nakrętek na rzecz pomocy niepełnosprawnym dzieciom;
 - Organizowanie przez placówki oświatowe szkoleń, wykładów, spektakli dla rodziców, dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki w zapobieganiu uzależnieniom, cyberprzemocy, agresji i radzenia sobie ze stresem w sytuacjach zmian życiowych;
 - Prowadzenie zajęć przez placówki kulturalne: GOK, Biblioteki.

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami w szczególności następujące rodziny i dzieci:

1. Rodziny niezaradne życiowo

Programem mogą zostać objęte rodziny, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej rodzinie brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Innymi słowy dysfunkcyjność rodziny wpływa na załamanie struktury relacji rodzinnej. Wtedy też rodzina jako podstawowa komórka społeczna nie potrafi spełniać podstawowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z braku lub złego przygotowania do pełnienia funkcji rodzicielskich, niskiej samooceny rodziców, braku wsparcia ze strony dziadków, lub nadmiernego ich angażowania.

2. Rodziny z problemem ubóstwa obarczone bezrobociem

Rodziny naznaczone ubóstwem, często wynikającym z braku pracy, są tą częścią społeczeństwa, która jest zagrożona dezorganizacją pracy rodziny. Wiele osób korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borkach, boryka się z problemem bezrobocia. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspakajanie podstawowych potrzeb rodziny i prowadzi do narastania kwestii ubóstwa. Brak pracy generuje nie tylko ubóstwo, ale również powoduje ograniczenie więzi społecznych, hamuje rozwój człowieka na różnych płaszczyznach życia.

3. Rodziny dotknięte przemocą

Przemoc fizyczna i psychiczna nie znajduje swego źródła tylko w rodzinach z obniżoną sprawnością bytową i materialną. Coraz częściej problem dotyka rodzin pełnych, dobrze sytuowanych materialnie oraz ludzi wykształconych. Niestety, tylko nieliczne z rodzin dotkniętych przemocą zgłaszają swój problem. Często temat przemocy domowej pozostaje nadal w tzw. „czterech ścianach”.

Prowadzenie procedury „ Niebieskie Karty ”

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Podejmowanie interwencji w środowisku w ramach procedury nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Zespół Interdyscyplinarny w Borkach w roku 2022 prowadził postępowanie w ramach procedury „ Niebieskie Karty ” wobec rodzin.

Dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym

Dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym mają na ogół problemy w sferze emocjonalnej. Ich zaburzenia nie pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie. W taki sposób dziecko z głębokim deficytem emocjonalnym nie wykształtuje odpowiedniej hierarchii wartości. Proces ukierunkowania dziecka jest niezwykle trudnym procesem, który pochłania wiele pracy i wysiłku. Na niedostosowanie społeczne dzieci duży wpływ ma środowisko pierwotne, którym jest rodzina oraz rozwój cywilizacji i technologii, a także środowisko rówieśnicze.

Nie mniej jednak rodzina niezależnie od tego jak funkcjonuje, czy jest środowiskiem zdrowym i wartościowym moralnie, czy też przejawia wyraźne cechy patologii - w każdym przypadku kształtuje osobowość, postawę społeczną, wyznacza koleje losu dziecka.

DIAGNOZA I ANALIZA SWOT

W celu właściwego stworzenia planu wspierania rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Borki koniecznym jest przeprowadzenie odpowiedniej analizy i diagnozy środowiska.

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy w latach 2020-2022

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba Osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba Osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba Osób w rodzinie
	2020		2021		2022	
Ubóstwo	84	296	77	261	72	264
Sieroctwo	0	0	0	0	1	3
Bezdomność	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony Macierzyństwa	27	155	38	214	43	249
W tym wielodzietność	15	94	34	198	39	232
Bezrobocie	51	164	59	219	50	185
Niepełnosprawność	52	143	49	134	43	124
Długotrwała lub ciężka Choroba	66	189	55	147	46	131
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	68	326	55	259	59	269

I prowadzeniu gospodarstwa domowego-ogółem						
Przemoc w rodzinie	2	13	1	5	2	7
Alkoholizm	9	27	13	40	8	30
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	2	5	0	0
Zdarzenia losowe	2	8	0	0	0	0
Rodziny niepełne	7	27	6	21	7	23

Źródło: opracowanie własne GOPS

Dane statystyczne z lat 2020-2022 wskazują, że najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borkach jest ubóstwo i bezrobocie. Kolejną przyczyną korzystania ze wsparcia pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Struktura rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w latach 2020-2022 według liczby posiadanych dzieci przedstawiają się następująco:

Tabela nr 2. Liczba rodzin objętych pomocą w latach 2020-2022.

Wyszczególnienie	2020		2021		2022	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny z dziećmi ogółem	253	974	251	889	178	693

Źródło: Opracowanie własne GOPS.

Na podstawie danych statystycznych przedstawionych w obu tabelach należy stwierdzić, że na przestrzeni lat 2020-2022 nastąpił spadek zarówno ogólnej liczby środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, jak i spadek liczby rodzin z dziećmi korzystającymi z tych świadczeń. Powyższa sytuacja nie musi jednak oznaczać poprawy kondycji materialnej a jest raczej efektem długiego okresu utrzymania niezmiennego kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. Ponadto wraz z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wiele środowisk rodzin zastępczych i usamodzielniających się wychowanków” przeszło” z dotychczasowego systemu pomocy społecznej do systemu pieczy zastępczej.

Nadmienić należy, że rodziny z dziećmi znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej obejmowane są różnymi formami wsparcia finansowego zarówno w ramach ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Elementarną formą w zakresie wsparcia finansowego i rzeczowego dla rodzin z dziećmi jest zaplanowanie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków.

Tabela nr 3. Liczba osób korzystających z różnych form wsparcia finansowego w latach 2020-2022.

Forma pomocy	Liczba osób		
	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Fundusz alimentacyjny	32 osoby	27 osób	28 osób
Świadczenia wychowawcze	643 osób	491 osób	ZUS
Zasiłki rodzinne	1767 świadczeń	1476 świadczeń	1253 świadczeń
Dodatki mieszkaniowe	24 rodziny	22 rodziny	25 rodzin
Dobry start	513 osób	ZUS	ZUS
Posiłki dla dzieci w szkole	425 osób	251 osób	310 osób
Posiłki dla dzieci w szkole wskazane przez dyrektorów szkół	38 osób	13 osób	44 osoby

Karty Dużej Rodziny	476 osób	171 osób	153 osoby
Stypendia szkolne	I-VI- 167	I-VI-99	I-VI-146
	IX-XII-168	IX-XII-90	IX-XII-137

Źródło: Opracowania własne GOPS

Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. z Gminy Borki wychowuje się 8 dzieci w pieczy zastępczej. Konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną wynika często z dysfunkcji lub patologii środowiska, w którym żyje dziecko. Kształtowanie się pieczy zastępczej na terenie Gminy pokazuje poniższa tabela.

Tabela nr.4 Wykaz dzieci z terenu GOPS, którym GOPS pokrywał koszty za opiekę zastępczą.

ROK	Liczba dzieci
2020	12 dzieci
2021	11 dzieci
2022	8 dzieci

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stworzyła gminom możliwość przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom poprzez wspieranie rodzin, w tym m.in. poprzez asystenta rodziny.

Tabela nr.5 Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2020-2022

Rodziny	Rok		
	2020	2021	2022
Ogółem	10 rodzin	12 rodzin	9 rodzin
Liczba dzieci w rodzinach	22 małych dzieci	25 małych dzieci	22 małych dzieci

W 2022 r. wsparciem asystenta rodziny w Gminie Borki objętych było 9 rodzin, w których było 22 małych dzieci. Rodziny objęte asystą typowane były przez pracowników socjalnych. W tym również we współpracy z kuratorami rodzinnymi. Jedna rodzina z terenu gminy została zobowiązana do współpracy z asystentem na mocy postanowienia sądu. Asystentura rodzinną w pierwszej kolejności objęto rodziny, przewijające największe trudności w prawidłowej opiece i wychowaniu dzieci, a tym samym zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów.

<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych • Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Baza instytucji wspierających rodzinę (GOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne, boiska, GOK, Biblioteka) • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodzin • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie ▪ Brak dostatecznej infrastruktury społecznej, mieszkań chronionych, socjalnych, żłobków, klubów dziecięcych ▪ Brak placówek wsparcia dziennego o ośrodków wsparcia na terenie gminy ▪ Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucenie autorytetu szkoły/ nauczyciela ▪ Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej ▪ Osłabienie funkcji rodzicielskich i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ▪ Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów
<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej 	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zanik więzi i tradycji rodzinnych „pęd życia” ▪ Rozszerzenie zjawisk patologicznych (agresja , przemoc, uzależnienia)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością zarządzanie budżetem domowym ▪ Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę ▪ Realizacja rządowych programów i możliwości w pozyskiwaniu funduszy unijnych ▪ Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym ▪ Rozszerzenie oferty aktywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu gminy ▪ Zapobieganie niewydolności rodziny poprzez spotkania rodziców z psychologiem i pedagogiem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Moda na „wychowanie bezstresowe”- bez zasad i wymagań ▪ Osłabienie wartości rodzinnych, zanik więzi rodzic-dziecko ▪ Zaniedbanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców ▪ Uzależnienie rodzin ” dziedziczenia biedy” ▪ Starzenie się społeczeństwa ▪ Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu ▪ Rozpad związków(rozwody, separacje, wyjazdy za granicę)
--	---

Zasoby instytucjonalne wspierające rodzinę

Program będzie realizowany we współpracy wielu instytucji:

-Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Borkach realizuje zadania ustawy o pomocy społecznej (przyznawanie i wypłacanie zasiłków, pracę socjalną, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizację społeczno-zawodową rodzin dysfunkcyjnych, oraz zadania m.in. z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej(m. In. Wsparcie asystenta rodziny). W strukturze GOPS funkcjonuje również Zespół Interdyscyplinarny, który realizuje zadania z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (wspieranie osób i rodzin w przezwyciężeniu problemu przemocy) GOPS zajmuje się m.in. przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów socjalnych, wyprawek szkolnych, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych.

-Placówki oświatowe(nauczyciele wychowawcy i pedagodzy szkolni).

-Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Radzynie Podlaskim udziela dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno- pedagogicznej oraz logopedycznej.

-Komenda Powiatowa Policji w Radzynie Podlaskim, która podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom Gminy Borki, interweniowanie w sytuacji przemocy domowej. Ponadto Policja podejmuje działania profilaktyczne w tym pogadanki na temat bezpieczeństwa najmłodszych.

-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomani w Borkach podejmuje działania zmierzające do udzielenia pomocy osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom. Komisja podejmuje rozmowy z uzależnionymi, kieruje do placówek leczenia odwykowego, występuje w wnioskiem do sądu o leczenie odwykowe bezzgodny osoby uzależnionej.

-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radzynie Podlaskim, które prowadzi specjalistyczne poradnictwo, organizuje opiekę w rodzinach zastępczych, zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionych opieki rodziców poprzez prowadzenie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży. Ponadto PCPR przyznaje pomoc pieniężną na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze.

-Powiatowy Urząd Pracy w Radzynie Podlaskim, który pomaga osobom bezrobotnym w znalezieniu zatrudnieniu oferując miejsca pracy, możliwość odbycia stażu i szkoleń

-Sąd Rejonowy w Radzynie Podlaskim, Kuratorzy Zawodowi i Społeczni. Sąd Rejonowy rozpatruje i orzeka w sprawach z zakresu prawa rodzinnego oraz nieletnich, w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich. Ponadto sąd rozpatruje sprawy dotyczące leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz środków odurzających i psychotropowych.

-Praktyka Lekarza Rodzinnego w Borkach i w Woli Osowińskiej zatrudniających pediatry, internistę, stomatologa a także pielęgniarki środowiskowe.

-Organizacje Pozarządowe:, Stowarzyszenie Wrzosów, KGW Sitno, Caritas w Radzynie Podlaskim.

-Gminny Ośrodek Kultury w Borkach z siedzibą w Woli Osowińskiej, który kładzie nacisk na rozwój szeroko podjętej kultury oraz sportu. GOK prowadzi cykliczne zajęcia dla najmłodszych dzieci, młodzieży gimnazjalnej oraz dorosłych a także organizuje imprezy plenerowe i wydarzenia sportowe. W strukturach GOK funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich oraz Zespoły Regionalne.

-Biblioteka Publiczna w Borkach oraz filia w Woli Osowińskiej.

-Parafie: w Borkach, Woli Osowińskiej oraz Ulanie- Majoracie.

-Ośrodek Szkoleń i Terapii w Woli Osowińskiej, którego celem jest pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Koordinowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Borkach. Program realizowany będzie na terenie Gminy w latach 2023-2026, oraz na bieżąco prowadzona pogłębiona diagnoza celem dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin dysfunkcyjnych.

Wskaźnikami realizacji Programu Wspierania Rodziny będą:

-liczba i forma udzielonej pomocy

-liczba osób udzielonego poradnictwa specjalistycznego,

-liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia,

-liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny,

Efekty programu

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny,
- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi
- Przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- Poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych

- Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wsparcia rodziny.

Źródła finansowania programu

Zadanie trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny będzie realizowane i wdrażane etapowo i zgodnie z możliwościami finansowymi Gminy. Program finansowany będzie ze środków:

1. Budżetu Gminy Borki,
2. Dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych.
3. Środków pozabudżetowych.

Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Borkach. Odbywać się będzie na podstawie sporządzonej sprawozdawczości z wykonywanych działań oraz analizy zebranych danych dotyczących zrealizowanych w ramach Programu działań podejmowanych przez podmioty zaangażowane w jego realizację. Ocena skuteczności będzie dokonywana głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników. Informacje te będą przekładane na wniosek Wójta lub Rady Gminy Borki. Monitoring posłuży głównie do:

- Kontroli postępu realizacji założonych celów,
- Oceny zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych działań,
- Porównania zgodności osiągniętych rezultatów z przyjętymi celami,
- Weryfikacji efektywności wykorzystania środków na realizację określonych celów.

Zakończenie

Gmina Borki od kilku lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tej funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemami w rodzinie na poziomie gminy.

Program jest także kompatybilny z zapisami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Borki na lata 2021-2025.

W zależności od potrzeb Program będzie podlegał ewaluacji.

Dane zebrane przez:

mgr Edyta Kierczuk- Tikałowicz- pracownik socjalny

mgr Agnieszka Kwiatek- starszy pracownik socjalny

mgr Agnieszka Rolak -pracownik socjalny

mgr Anna Szaniawska -asystent rodziny

Zatwierdził:

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Borkach

mgr Nina Czarnicka -Bajda

Spis treści

Wstęp.....	str.2
Uwarunkowania prawne podejmowanych działań.....	str.3
Cele gminnego programu wspierania rodziny.....	str.4
Adresaci programu.....	str.5
Diagnoza i analiza SWOT.....	str.7
Zasoby instytucjonalne wspierające rodzinę.....	str.12
Harmonogram realizacji programu.....	str.14
Monitoring i ewaluacja programu	str.15
Zakończenie.....	str.16
Spis treści	str.17
Tabele.....	str.18

Tabele.

Tabela nr 1. Powody przyznania pomocy w latach 2020-2022. str.7

Tabela nr 2. Liczba rodzin objętych pomocą w latach 2020-2022. str.9

Tabela nr 3. Liczba osób korzystających z różnych form wsparcia finansowego w latach 2020-2022. str. 10

Tabela nr.4 Wykaz dzieci z terenu GOPS, którym GOPS pokrywał koszty za opiekę zastępczą.
Str.11

Tabela nr.5 Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w latach 2020-2022 str.str.11